

Kyrkbladet

2/2023

en hälsning från din församling

Landsort - vackert året om!

Svenska kyrkan
ÖSMO-TORÖ FÖRSAMLING

Innehåll

2/2023

- 2 Kyrkoherden har ordet
- 3 Kalender
- 4 Landsort
- 5 Landsort/Kalender
- 6 Sommaren i Ösmo
- 7 Sommaren på Torö
- 8 Aktuell
- 9 Aktuellt
- 10 Act Svenska kyrkan
- 11 Quiz/Recept
- 12 Aktuellt på kyrkogården
Kontakta oss

Kyrkbladet

utges av Ösmo-Torö församling.

Ansvarig utgivare:

Peter Mourath

Kyrkbladet utkommer 4 ggr/år.

Adress:

Pastorsexp. Kyrkvägen 31
148 31 Ösmo.

Redaktör/layout:

Katarina Rudérus

katarina.ruderus@svenskakyrkan.se
08-520 382 81

Tryck:

Mix Grafiska, Nynäshamn
Upplaga 3500

Hemsida: www.osmоторo.se

Kyrkoherden har ordet

”I denna ljuva sommartid
gå ut, min själ, och gläd dig vid
den store Gudens gåvor!”

Så sjunger vi i en av våra välkända psalmer och glädjen borde få vara stor och odelad, så där som när man var liten och det var första dagen på sommarlov.

Men samtidigt kastar sin skugga över det mesta. Hur ljuv är tiden egentligen när kriget rasar i Europa? Hur ljuv kommer sommaren att bli med klimatförändringar, extremväder och sinande grundvattenreservoarer? Hur förnimmer man en god Gud i den ondska som ständigt kommer en till mötes i nyhetsrapportering och sociala medier?

Vi behöver ibland påminnas om att världen också är god. Att en orsak till mörkret som möter oss i nyhetsrapporteringen är att det är de dåliga nyheterna som säljer. Att en orsak till allt negativt vi möts av i sociala medier är de algoritmer som styr vad vi matas med. Att det finns mängder av exempel på mänsklig värme och uppfinningsrikedom, vetenskapliga framsteg och goda handlingar som inte blir mindre värdefulla bara för att de sker i det tysta.

”Nu växer säd för skördens tid
och ung och gammal gläds därvid
och bör Guds godhet prisa,
som vill i överdådigt mått
oss människor så mycket gott
var dag och stund bevisa.”

Det som generationer av svenskar har sjungit i sommarpsalmen är värt att sjungas på nytt, för det är en bild av världen som är lika sann som bilderna av det mörka i tillvaron. Att fortsätta sjunga hoppets och tacksamhetens sång är lika viktigt som att kämpa mot det onda, för det är i hoppet och tacksamheten vi finner kraft och mod.

I kyrkan vill vi, tillsammans med alla andra som kämpar för det goda, sjunga glädjens och tacksamhetens sånger. Inte minst i sommar! Kom med och sjung!

Peter Mourath, *kyrkoherde*

Kalender

JUNI

Tors 1/6

08 Mässa i Ösmo kyrka

Sön 4/6

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Sollner
Ritva Lindfors, *sång*

Sön 11/6

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Mån 12/6

13 Syföreningen, församlingshemmet

Tis 13/6

13–16 Café Gudagott i Snarberga, Torö.
Guidning i Torö kyrka, se sid. 7.

Sön 18/6

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Sollner

Tis 20/6

13–16 Café Gudagott i Snarberga, Torö.
Guidning i Torö kyrka, se sid. 7.

Lör 24/6 Midsommardagen

11 Högmässa i Torö kyrka, Mourath

Sön 25/6

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath

Ons 28/6

19 Konsert i Torö kyrka. Se sid. 7.

JULI

Lör 1/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo. Se sid. 6.

Sön 2/7

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Hansson
12–16 Vägkyrka i Ösmo. Se sid. 6.

Mån 3/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo. Se sid. 6.

Tis 4/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo. Se sid. 6.
13–16 "Torömackan" serveras i
Snarberga, Torö. Guidning i kyrkan.

Ons 5/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo. Se sid. 6.
14.00 "Toner & tankar" vid Socken-
stugan, Ösmo

14.15 "Ställ prällen mot väggen" vid
Sockenstugan, Ösmo
19.00 Föredrag med Peter Mourath,
Sockenstugan, Ösmo. Se sid 6.

Tors 6/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Fre 7/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Lör 8/7

11 Konfirmation i Ösmo kyrka, Sollner
12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Sön 9/7

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Sollner
12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Mån 10/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Tis 11/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.
13–16 Café Gudagott i Snarberga, Torö.
Guidning i Torö kyrka

Ons 12/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.
14.00 "Toner & tankar" vid Socken-
stugan, Ösmo
14.15 "Ställ prällen mot väggen" vid
Sockenstugan, Ösmo
19.00 Konsert i Ösmo kyrka. Se sid 6.

Tors 13/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Fre 14/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Lör 15/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Sön 16/7

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath
12–16 Vägkyrka i Ösmo.
18 Tiberiasmässa på Stenstrand, Torö,
Mourath

Mån 17/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Tis 18/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Ons 19/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.
14.00 "Toner & tankar" vid Socken-
stugan, Ösmo
14.15 "Ställ prällen mot väggen" vid
Sockenstugan, Ösmo
19.00 Konsert i Ösmo kyrka. Se sid. 6.

Tors 20/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Fre 21/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Lör 22/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Sön 23/7

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Mourath
12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Mån 24/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Tis 25/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.
13–16 Café Gudagott i Snarberga, Torö.
Guidning i Torö kyrka

Ons 26/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.
14.00 "Toner & tankar" vid Socken-
stugan, Ösmo
14.15 "Ställ prällen mot väggen" vid
Sockenstugan, Ösmo
19.00 Konsert i Ösmo kyrka. Se sid 6.

Tors 27/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Fre 28/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Lör 29/7

12–16 Vägkyrka i Ösmo.

Sön 30/7

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Hansson
12–16 Vägkyrka i Ösmo. **Sista dagen!**

AUGUSTI

Ons 2/8

19 Konsert i Torö kyrka. Se sid. 7.

Fortsättning på sidan 5.

Landsort – vackert året om!

Året var 1996. Jag hade jobbat några år på min första kantorstjänst i Limmared och Månstad, två små församlingar mitt emellan Borås och Gislaved. Jag hade en kyrkokör med ganska hög medelålder vars medlemmar prioriterade körsjungandet framför allt annat. Det skämtades om att den enda giltiga orsaken att utebli från en repetition eller ett framträdande var egen begravning. Lojaliteten mot kören och körkompisarna var total.

Ett återkommande inslag var den årliga körresan. Enligt tradition reste man tillsammans med kören och körledaren i grannförsamlingen Dannike. Det här året var resmålet Ösmo, Torö och Landsort och det berodde på att det i grannkören fanns en busschaufför som var uppväxt i Ösmo och som hade kontakter med folk i bygden. Sådant kanske var viktigare på den tiden, när internet inte riktigt slagit igenom med alla möjligheter vi har idag att söka information och boka via hemsidor. Körresan företogs med buss – så klart – och det blev ett antal gemytliga stopp utefter vägen för att inmundiga medhavda smörgåsar och kaffe.

Ett bestående minne från resan var besöket på Öja/Landsort och det lilla kapellet med sin fantastiska altartavla

målad av Axel Sjöberg. Jag minns att jag blev väldigt fascinerad av den, för det var första gången jag besökte en kyrka där altarbilden föreställde något annat än Jesus på korset. Senare har jag läst mig till att den var tvungen att godkännas av domkapitlet, eftersom den inte har ett tydligt bibliskt motiv.

Föga anade jag då att jag tio år senare själv skulle söka jobb i denna församling med sina tre kyrkor: Ösmo kyrka, Torö kyrka och Landsorts kapell. Tre väldigt olika kyrkorom, som alla bjuder på något extra. Landsorts kapell är definitivt värt ett besök om du inte varit där. Under de s.k. fyrdagarna i augusti kommer vi några stycken anställda från församlingen att finnas i kapellet och bjuda på diverse programpunkter (se annons sid 5). Från församlingen åker vi också ut till julmarknaden i december, då vi ordnar ”Adventsmusik” i kapellet – stämningfullt och ofta fullsatt!

Öja har kommit att betyda något alldeles särskilt för mig. På senare år har jag regelbundet besökt ön och då stannat några dagar varje gång. Jag åker helst på våren och hösten, lite utanför den välbesökta sommarsången. Våren kan bjuda på både kyla och vär-

me. Naturen och vådrets ibland snabba växlingar upphör aldrig att förvåna och inspirera. Livfulla dagar med blåst, vågor som slår in mot klipporna, kan avlösas av vindstilla dagar med en osedvanlig stillhet och ro. Avsaknaden av ”ljudföroreningar” är läkande för själen – sluter du ögonen och lyssnar så hör du bara havets bränningar, vinden och fågelsång. Vill du lära dig mer om fåglarna på ön kan du delta i Fågelstationens guidade turer.

Vad kan du mer göra? Öjaleden är ett måste om du har lite tid på dig. Du kan förslagsvis starta vid Öjavallen strax norr om Storhamn. Leden är markerad och letar sig fram genom ett varierat landskap. Du går över klipphöllar med utsikt mot öppet hav, genom täta busksnår och genom barr- och lövskog. Terrängen kan nog bitvis upplevas som lite oländig, och vissa tider på året är det lite blött, så utrusta dig med ett par bra skor!

Vid ”rätt tid” på våren kommer du att passera ställen som är översållade med vitsippor och blåsippor, men varje årstid har förstas sin charm. När du närmar dig Norrhamnen passerar du Ersta batteri – något att fördjupa sig i om du är intresserad av historia. Du fortsätter vandringen och passerar en vacker stenstrand och ett skogs-

parti med en våtmark. Strax efter det kommer du ut på en äng/beteshage där det ibland går får. På andra sidan om hagen finns en plats med bänkar och ett bord där du kan sitta och äta din matsäck – om du inte vill leta dig ut på en solvarm klippa förstås! På denna plats kan du också slå upp tält, om du vill övernatta i naturen. Vill du bo mer bekvämt finns det både stuguthyrning, vandrarhem och bed & breakfast.

Från Norrhammen kan du promenera tillbaka till södra delen längs med vägen. Ta gärna en bok med dig, kanske en andaktsbok eller en diktsamling, och sätt dig och läs en stund på någon av de bänkar som finns utmed vägen. Utsikten mot havet vid Albert Holms minnesmärke är makalös. Eller varför inte ta med ett skissblock och pennor?

Det finns många möjligheter att vila och njuta av utsikten och naturen under promenaden. Om du vågar lämna stora vägen och följa en oansenlig stig

ut i terrängen kan du upptäcka många små pärlor!

Det finns mycket mer att upptäcka och göra på denna vackra ö, och här nedan finns några tips på hemsidor med bra information att läsa före din utflykt. På någon av sidorna läser jag: "Landsort är en utmärkt plats att inte ha brättom. Bara vara." Det kan jag verkligen instämma i – Öja är vackert året om!

Katarina Rudéus, *kyrkomusiker*

Tips inför besöket på Landsort:

www.landsort.com
www.landsort-birds.se
www.visitlandsort.se
www.osmоторo.se/landsorts-kapell

Kalender - fortsättning fr. sid 3.

Sön 6/8

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Hansson

Tis 8/8

13–16 Café Gudagott i Snarberga, Torö.
 Guidning i Torö kyrka

Sön 13/8

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

15 Högmässa i Torö kyrka, Willny

Lör 19/8

Fyrens dag på Landsort, se info nedan.

Sön 20/8

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Fyrens dag på Landsort, se info nedan.

Mån 21/8

13 Syföreningen, församlingshemmet

Sön 27/8

11 Högmässa i Ösmo kyrka, Willny

Se vår hemsida för ev ändringar:

www.osmоторo.se

Öppen kyrka

Landsorts kapell 19-20/8

Under fyrdagarna finns några representanter för Svenska kyrkan i Ösmo-Torö församling i kapellet. Välkommen in!

Lör 19/8

10.00 Morgonbön
 11.00 Avspänning med Unni
 12.00 "Ställ prällen mot vägen"
 13.00 En titt i Elfridas salong
 16.00 Poesi & musik

Sön 20/8

10.00 Morgonbön
 11.00 Musik & poesi
 12.00 Orgelgympa
 13.00 "Sång på kyrktrappen"
 16.00 Konsert med vokalensemblen
 "Vox Aurora"

Programpunkt är ca 15 min, utom konserten på sön som är ca 45 min.

Sommaren är här!

Vi är glada över att så många av er kommer till församlingens aktiviteter även under sommaren. En del längtar främst till kyrkvåfflor, sången och sommarmusiken. Många bryter ensamhetskänslor på sommaren genom att ta del av Ösmo-Torö församlings gemenskap. Gudstjänsterna med efterföljande kyrkkaffe är ett säkert kort, varje söndag året runt! Vi utlovar vi goda möjligheter till glädje, fördjupning och gemenskap i Guds fria natur. Här ett axplock:

Vägkyrkan i Ösmo

Som vanligt serveras förmodligen världens godaste våfflor med hjälp av våra duktiga sommarjobbare. Öppet varje dag med start 1/7 kl 12-16 fram till den 30/7. Under veckorna kan du gå en varierad tipsrunda för stora och små där du har möjlighet att vinna gratis våffla! Konst- och hantverksutställning, försäljning, musik, lyrik samt tillfällen att ställa ”prällen mot väggen”. Det är i Sockenstugan det händer!

Vår kyrka i Ösmo fortsätter att dra många intresserade och våra kunniga och mycket erfarna guider tar hand om små och stora grupper. Varje år finns nå't nytt att lära.

Vägkyrka i Ösmo 1/7–30/7

Under denna period är vår ”Vägkyrka” öppen varje dag kl. 12–16

Varje dag:

- Våffelcafé i Sockenstugan.
- Utställning i Sockenstugan av föreningen ”Konst & hantverk” (en trappa upp).
- Utställning i kyrkan – lär dig mer om målaren Albertus Pictor.
- Guidning i kyrkan – vardag och helg finns kunniga guider på plats.
- Tipspromenad – för vuxna och barn. Nya frågor varje vecka. Start vid Sockenstugan.

Onsdagar:

14–ca 14.15 ”Toner & tankar”, vid Sockenstugan

Onsdagar:

14.15–15: ”Ställ prällen mot väggen” – fråga våra präster om vad du vill.

Sommarkvällar kl. 19

Ons 5/7 kl. 19 Föreläsning, Sockenstugan

”Okända Jesusord” – Peter Mourath

Ons 12/7 kl. 19 Konsert i Ösmo kyrka

Anna-Lena Engström, *sång*

Max Thoursie, *flöjt*

Barna Both, *piano*

Ons 19/7 kl. 19 Konsert i Ösmo kyrka

Flöjtensemble från Paris

under ledning av Siv Laventure

Ons 26/7 kl. 19 Konsert i Ösmo kyrka

Karolina Schönbeck, *cello*

Camilla Wiberg, *piano*

Kyrkliga Syföreningen serverar våfflor dessa onsdagkvällar efter föredrag/konsert.

www.osmotoro.se

Café Gudagott på Torö

Med hjälp av församlingens ideella medarbetare håller caféet öppet i Snarbergas trädgård. Café Gudagott är en oas för gemenskap, gott hembakat fika, musikunderhållning, tipsrunda, samtal och med närhet till Torö kyrka med sommarguiden Fredrik Lindström.

Stickkontakt säljer hantverk, sylt, kakor, handarbeten m.m. till förmån för internationella gruppens projekt. Njut av hembakat till sång och musik - öppettider ser du nedan!

CAFÉ GUDAGOTT

Öppet kl. 13-16:

13/6 Kristina och Kent Skavenstedt

20/6 Lars "Häggis" Häggström

4/7 **EXTRA INSATT**. Denna dag är det världspremiär för "TORÖMACKAN".

Är det fågel, fisk eller nå't mitt emellan?

Kom, följ med och se!

11/7 Micke Lindström

25/7 "Sköjdraget"

8/8 Allan Willny gör comeback med vitsar, sång och musik!

Varmt välkommen!

(Med reservation för ändringar)

Träff för daglediga

Oj, vad tiden går. Ja, särskilt när man har roligt! Och det har vi ju på Snarbergaträffen.

Ingen vet säkert hur länge de mysiga tisdagsträffarna för daglediga i Snarberga vid Torö kyrka har pågått. Men

många år är det. Vi har återupptagit konceptet: andakt i kyrkan följt av matigare macka och fika i Snarberga. Ett sätt att bryta vardagen, ingå i en gemenskap med fina samtal om livet nu och då, frågesport, sång mm.

Men du Anki, hur kan en andakt i Torö kyrka gå till?

Jo, vi samlas och tillsammans läser och lyssnar vi på texter som berör livets olika sidor. Ofta handlar det om lokala och närliggande frågor men vi hamnar så klart också ute i vida världen med vår oro. Vi får en stund att samla oss, tända ljus, sjunga gamla och nya psalmer och sånger. Det är lite roligt i Torö kyrka, för vi känner oss fria att prova oss fram och testa nya sätt att hålla andakter. Bönen är ett viktigt moment. Då lyfter vi fram lilla Torö och hela skapelsen. Vi är inte strikta och tycker det vore jättekul om fler tittar in och bidrar med sig och sitt! Det blir roligare när fler röster hörs och fler händer tas i bruk. Efter andakten går vi till Snarberga och fikar och då får vi fortsätta att "se och lyssna till varandra". Så kom, följ med och se!

Datum i höst:

19/9, 17/10, 14/11 och 12/12 kl. 13-15.

Gudstjänster på Torö

Lör 24/6 kl. 11

Högmässa, Mourath

Sön 16/7 kl. 18

Tiberiasmässa på Stenstrand, Mourath

Sön 13/8 kl. 15

Högmässa, Willny

Konserter i Torö kyrka

Ons 28/6 kl. 19

*"Bland nobla damer och döda
libertiner: en tolkning av Harriet
Löwenhjem"*

Rebecka O'Nils, Jenny Klefbom, *sång*
William Bülow O'Nils, *gitarr*

Ons 2/8 kl. 19

"Jazz, visa & psalm"

Egenskriven & tonsatt musik
Katarina Ridderstedt, *sång*
Ulf Kundler Ridderstedt, *piano*

Sommarkör

Vill du sjunga i kör även under sommarlovet? Kom och var med i vår "Sommarkör".

Vi övar torsdagarna 27/7, 3/8, 10/8 och så medverkar vi i högmässan i Ösmo kyrka sön 13/8 kl. 11.

Alla är välkomna oavsett tidigare körvana!

Anmäl dig till:

katarina.ruderus@svenskakyrkan.se

Nyfiken på

Syforeningen?

Välkommen att kontakta
Anita Lundin tel: 070-332 36 18.

Välkommen till en heldag i och omkring Strängnäs domkyrka!

Ösmo-Torö församling är en av 72 församlingar i Strängnäs stift. Vi är ca 390.000 medlemmar! Den 9/9 blir det Stiftsfest!

Dagen inleds i domkyrkan med biskop Johan och Gospel Magic.

På förmiddagen och eftermiddagen kommer du att kunna välja bland en hel massa olika workshops, föreläsningar, konserter eller att skapa själv. Du kan gå på egen upptäcktsfärd bland utställningar, delta på vandringar och mycket mer. Det finns något för alla.

Som avslutning fyller vi Strängnäs domkyrka och firar mässa tillsammans. Du kan sjunga med i kören, men övningen sker i Ösmo. Se mer info på hemsidan!

SKICKA
VIDARE
STIFTSFEST 9/9 STRÄNGNÄS STIFT

Det blir en härlig dag där fika och lunch ingår.

Sista anmälan den 14/8 till mejl:
osmo-toro.forsamling@svenskakyrkan.se
eller telefon 08-520 300 11.
För telefontider se sista sidan.

Bussen avgår 7.45 från Ösmo Centrum. Toalett ombord. Bussturen kan innehålla quiz, sång och lokalhistoria. Hemma i Ösmo igen ca kl 17.30.

Ösmo-Torö församling bjuder på det mesta. Kostnad endast 100 kr. Kom, följ med och se och låt oss festa tillsammans!

Ösmo-Torö församling

Stöd vårt internationella arbete!

Insamlade pengar går till våra två projekt: Fundatia Joyo i Bukarest och "Stöd varje flickas rätt till sin kropp" i Tanzania. Du läser mer om projekten på vår hemsida:
<https://osmоторo.se/internationellt-arbete/>

Swisha till 123 350 2556

DET DUBBLA KÄRLEKSBUDET

"Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela din kraft och med hela ditt förstånd, och din nästa som dig själv."

Lukasevangeliet 10:27

KYRKLOPPIS 1-2/7

Vägkyrkans premiär äger rum 1-2/7. Kom till Ösmos kyrkbacke, koppla av och finn ett andrum för kropp och själ.

I samband med att du mumsar på världens godaste våfflor, guidas i kyrkan och går tipspromenad kan du fynda på kyrkloppis! Samtliga intäkter går till församlingens internationella arbete.

Vill du lämna in loppisprylar så går det bra den 26 juni. OBS! Endast den dagen! Kom till Församlingshemmet kl. 13-16.

Vi tar *inte* emot böcker, möbler och kläder. Däremot nyttoprylar, köksartiklar, mindre verktyg, prydnader, gröna växter och annat som är funkis och som du inte klassar som ”skräp”. Johan och Malin tar emot och har rätt att vänligt tacka nej till loppisbidrag. Välkommen att bidra!

Hör gärna av dig till diakon Johan om du har funderingar kring detta; tel 08-520 382 82 eller johan.demarkesse@svenskakyrkan.se

Visst minns du låtarna? Ängeln i rummet av Eva Dahlgren, En stund på jorden av Laleh, Tro av Marie Fredriksson....

Hösten 2023 har vi körprojektet

”Popkör med kvinnliga artister och upphovsmän”

– visst vill du vara med?

Hör av dig till unni.eriksdotter@svenskakyrkan.se med din anmälan och om du har förslag på de bästa låtarna av kvinnliga artister och låtskrivare.

Vi startar **ONS 20/9 kl. 19** och träffas sedan alla onsdagar (utom höstlovet) fram till vår konsert som äger rum **LÖR 18/11 kl. 16** i Ösmo kyrka, tillsammans med musiker och solosångerska.

Foto: Linda Broström

Inför drottningens födelsedag sände Stickkontakt en vacker kudde broderad med ett stort tack och ett hjärta.

I Stickkontakt drivs vi bland annat av ett engagemang för barn och ungdomar som löper risk att drabbas av psykisk ohälsa. Otaliga är de hantverk vi tillverkat och sålt till förmån för utsatta barn och ungdomar. Det är vårt bidrag till en bättre värld. Vi tackade drottning Silvia för hennes engagerande arbete för alla barns bästa. Så glada vi blev när vi mottog drottningens uppskattande tack! Med ökat hopp om en rättvis värld fortsätter vi stödja Ösmo-Torö församlings internationella arbete.

Ösmo kyrka, foto: Anki Holmsten

**Du är inte ensam
om att fundera
över livet.**

Konfirmandläsning

för dig född 2009 eller tidigare!

Vi startar med ett möte 12/9 kl. 18 i församlingshemmet. Frågor? Maila: nina.akerlind@svenskakyrkan.se

Flykten från Berhale

När kriget i Tigray i Etiopien spred sig till Afarregionen i slutet av 2021 tvingades tusentals eritreanska flyktingar att evakuera Berhale flyktingläger. En av dem var Halima, 25 år.

– Vi tvingades fly rakt ut i öknen när striderna spred sig. Det fanns inga andra transportmöjligheter än att gå, berättar Halima.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Halima bär en cerise sjal över huvudet, men det är inte den färgglada sjalen som fångar min uppmärksamhet. Det är hennes outgrundliga blick och självklara sätt att föra sig när hon serverar det traditionella etiopiska kaffet i små koppar, med popcorn som tilltugg. Trots att människorna här saknar tillgång till allt utöver det mest basala bjuder de på vad de har. Tillsammans smuttar vi på det starka kaffet och tittar nyfiket på varandra. Det känns fint och värdigt.

Extrema förhållanden

Vi befinner oss i Serdo flyktingläger i det etiopiska låglandet i nordöst, inte långt ifrån den plats som sägs vara ”människlighetens vagg”. Det var hit som Halima och människorna från Berhale flyktingläger kom efter sin långa vandring på nästan 20 mil. Här är både landskapet och levnadsförhållandena

extrema. Solen är brännande het och det finns knappt någon växtlighet.

– När vi kom hit hade vi inget skydd mot solen och blåsten. Inget vatten och ingen mat, berättar Halima. Det var verkligen svårt att överleva.

De etiopiska myndigheterna fick snabbt hitta en plats dit människorna från Berhale kunde ta sig när kriget spred sig. Inledningsvis fanns här ingenting. Tält, vatten och mat fick fraktas hit.

Livet i Serdo

I dag lever cirka 2 300 människor i Serdo flyktingläger, som nu är mer organiserat än för ett år sedan. De provisoriska tälten har ersatts med enkla väderbeständiga boenden och det finns latriner och stationer för handtvätt. Stödet från bland annat Act Svenska kyrkan har varit avgörande för Halimas och de andra flyktingarnas överlevnad. Genom lokala partners har Act Svenska kyrkan bland annat bidragit till att skapa försörjningsmöjligheter och ekonomisk inkludering för människorna i lägret.

Serdo flyktingläger i Etiopien Foto: Josefin Norstedt/Ikon

Halima och hennes familj bor i ett enkelt skjul med väggar av korrugerad plåt och tak vävt av palmblad. Det finns inte mycket mer än några husgeråd och filter, men här de är åtminstone trygga.

Mohammed, 4 år, och Ahmed, 2 år, går i förskola i lägret och Halima är med i en självhjälpgrupp som består av 14 medlemmar. De är engagerade i att sköta den spannmålskvarn som finns i lägret.

– Jag är glad över att få vara en del av gruppen. Det ger mig en möjlighet att träffa de andra kvinnorna och vi får en chans att samtala och dela varandras bördor och erfarenheter, berättar Halima.

Vill återvända till Berhale

Trots att situationen i lägret är bättre i dag drömmer Halima om att så snart som möjligt kunna återvända till Berhale, som blivit hennes hem. Halima berättar:

– Jag vill kunna ge mina barn det de behöver. Jag vill ge dem utbildning, skolmaterial och kläder. Jag vill kunna försörja mina barn och inte vara beroende av andra. Det är så jag vill se mig själv.

När vi säger hej då får vi sällskap av en stor skara glada barn. De tjuter av skratt och ropar med höga röster på svenska: ”Ett. Två. Tre...”. Mitt resesällskap har blivit uppvakttat av vetgiriga och nyfikna barn som velat lära sig räkna på ett nytt språk. Trots att deras liv är kantade av enorma utmaningar och att de bär på svåra upplevelser, känns det ändå hoppfullt att barnen har så nära till skratt.

Och jag vet att det finns många vuxna här som vill deras bästa. Vuxna, som precis som Halima, måste hitta kraften att fortsätta kämpa. För barnens skull.

Text: Sara Holmberg

Läs mer: www.svenskakyrkan.se/act/om-act-svenska-kyrkan

Faktaruta Etiopien

Etiopien är ett av världens fattigaste länder. Inbördeskrig, konflikter, torka och matbrist har tvingat miljontals människor på flykt. Här arbetar Act Svenska kyrkan bland annat med att stärka människors motståndskraft mot klimatförändringar samt med psykosocialt stöd i flyktingläger. Förutom att se till fysiska behov som mat, rent vatten, sanitet och tak över huvudet, behöver även sociala och psykologiska behov som uppstår i samband med en katastrof tillgodoses.

Act Svenska kyrkan är Svenska kyrkans internationella utvecklings- och biståndsaktör. Tillsammans med andra kyrkor, organisationer och tusentals frivilliga över hela världen arbetar Act Svenska kyrkan långsiktigt mot fattigdom, förtryck och orättvisor och agerar snabbt vid katastrofer. Act står för att agera och att omsätta tro i handling – alltid med människors lika värde och rättigheter i fokus.

PRISEXEMPEL

190 kr räcker till en veckas matranson för en familj på sex personer.

590 kr räcker till att utbilda två personer i att odla mat för att försörja sina familjer.

1 200 kr räcker till att säkra årlig vattentillgång för en familj.

Din gåva gör skillnad!

Swisha till: 900 1223

Sommar-QUIZ

Nu och äntligen! Många undrar vart quizen tagit vägen. Här har du möjlighet att (självklart utan att googla) pricka in alla rätt under sommaren. Finfint pris väntar! Lycka till och Guds frid till dig och alla de dina.

1. Vad betyder evangelium?
2. Vad betyder Hosianna?
3. Vilken av Bibelns böcker är kortast?
4. Vad heter "Herre förbarma dig" på grekiska?
5. Vad heter "O Guds lamm" på latin?
6. Epistel är ett grekiskt ord och betyder?
7. Vad kallar vi platsen där kyrkans altare står, kyrkorummets "hjärta" på latin?
8. Innan gudstjänsten är slut spelas ofta ett sista musikaliskt stycke. Vad kallas det?
9. Nattvarden är den del av mässan där församlingen delar bröd och vin med Gud och varandra? På latin kallas den gemenskapen för...?
10. Inom den protestantiska kyrkan finns två heliga handlingar. Dessa är dopet och nattvarden. Vad heter helig handling på latin?
11. I vapenhuset i Ösmo kyrka står en stor, tung och gammal kista. Besök kyrkan och ta reda på vilket år den är tillverkad. Kyrkan är öppen varje dag mellan kl 9 – 15.

Svar senast 31/8 till:

Johan Demarkesse
Pastorsexpeditionen
Kyrkvägen 31
148 31 Ösmo

Mjolkchokladcheescake med färska jordgubbar

12 bitar

Botten

150 gram smör
20 st digestivekex

Fyllning

250 gram mjölkchoklad
200 gram färskost naturell
2 tsk vaniljsocker
3 dl vispgrädd

Garnering

Färska jordgubbar

Gör så här:

- Smält smöret. Smula sönder digestivekexen och blanda dem med smöret. Smörj en form med löstagbar kant. Ca 24 cm i diameter. Låt så i kylskåpet ca 30 minuter.
- Smält 120 gram mjölkchoklad i vattenbad på svag värme. Ta av från plattan och blanda ner färskosten och vaniljsockret. Låt svalna.
- Hacka 30 gram choklad. Vispa grädden fluffig. Blanda ner chokladkrämen och den hackade chokladen i grädden.
- Bred ut fyllningen över digestivebotten. Sätt in kakan i frysen ca 4-5 timmar. Ta fram ca 20 minuter före servering och lägg på jordgubbarna. Njut av en svalkande och somrig kaka.

Glad sommar önskar Anki

Aktuellt på kyrkogården

Landsort, Västerhamn

Varje vår och höst städar vi kyrkorna extra noga. I Ösmo kyrka, som är av sten, är det lite olika tekniker som används och man måste vara mycket försiktig med vissa föremål. I Torö kyrka, där det mesta är av trä, använder vi vatten med lite såpa i för att rengöra bänkar och ytskikt. Likaså i Landsorts kapell.

Att komma ut på Landsort är så härligt, en arbetsdag där är sällan jobbig! Kapellet som är byggt 1939 står i byn på södra delen av ön. En ljusblå träbyggnad som smälter in fint bland de andra husen. På Landsort finns ingen aktiv kyrkogård utan det enda som behöver skötas om utomhus är en liten grusyta och en rabatt med rosor och lökväxter. Vi brukar åka ut 4 ggr/år för att städa och rensa.

Städningen av kapellet innebär dammsugning av golv och mattor, våttorkning av bänkar och golv, tvätta fönster och se till så att ljus och blommor är okej. På Landsort använder vi torkade blommor på altaret, blommor vi odlar och torkar själva på sommaren eller så plockar vi säsongens blommor på plats vid förrättningar i kapellet.

På fastlandet har vi även hunnit med att plantera vårblommor och städat kyrkogårdarna från grus. Fr.o.m 16/4 förvaras kvarlämnade lyktor från gravarna på en vagn vid kyrkogårdsexpeditionen.

Therese Bender Berg, *kyrkvaktmästare*

Kontakta oss

Pastorexpeditionen

Kyrkvägen 31, 148 31 Ösmo

Besöks- och telefontid:

tis, ons 10–12, tors 13–15

Övriga tider kan du med fördel maila oss, så svarar vi så fort vi kan!

Tel: 08-520 300 11

osmo-toro.forsamling@svenskakyrkan.se

Lokalbokning 08-520 300 11

Kyrkoherde

Peter Mourath

Tel: 08-520 389 24

SMS: 076-776 15 72

Komminister

Fredrik Sollner

Tel: 08-520 309 02

SMS: 073-081 48 60

Diakon

Johan Demarkesse

Tel: 08-520 382 82

Församlingspedagog

Nina Åkerlind

Tel: 08-520 309 82

Kyrkomusiker/informatör

Katarina Rudérus

Tel: 08-520 382 81

Kyrkomusiker

Barna Both

Tel: 08-520 385 18

SMS: 076-776 15 74

Kyrkomusiker

Unni Eriksdotter

Tel: 08-520 309 24

SMS: 076-101 26 74

Kyrkokamrer

Hillevi Nisser

Tel: 08-520 307 02

SMS: 076-776 15 70

Ekonomiassistent

Annica Kilegård Brissman

Tel: 08-520 305 02

Husmor

Ami Ullman

Tel: 08-520 273 66

SMS: 076-776 20 08

Assisterande husmor/vaktmästare

Anki Holmsten

Tel: 073-804 80 05

Kyrkogårds- och fastighetschef

Lars Faaren

Tel: 08-520 306 76

SMS: 070-262 24 45

Kyrk-/kyrkogårdsvaktmästare

Therése Bender Berg

Tel: 08-520 273 69

SMS: 070-229 11 67

Kyrkvaktmästare

Lisa Permér

Tel: 08-520 309 49

SMS: 070-284 21 68

Kyrkogårdsexpeditionen

Tel: 08-520 306 76

Kyrkorådets ordförande

Elin Carlsson

Tel: 073-511 35 46

Kyrkofullmäktiges ordförande

Kate Nilsson

Tel: 070-459 88 74

Begravningsombud

Camilla Elmius

Tel: 073-616 73 09

Besök oss på vår hemsida:

www.osmоторo.se

Där hittar du också våra

e-postadresser!

bankgiro 5662-7912

Swish internationella gruppen:

123 350 2556

Swish servering:

123 327 5187

Swish kollekt:

123 157 5273

Vi samarbetar med **sensus**